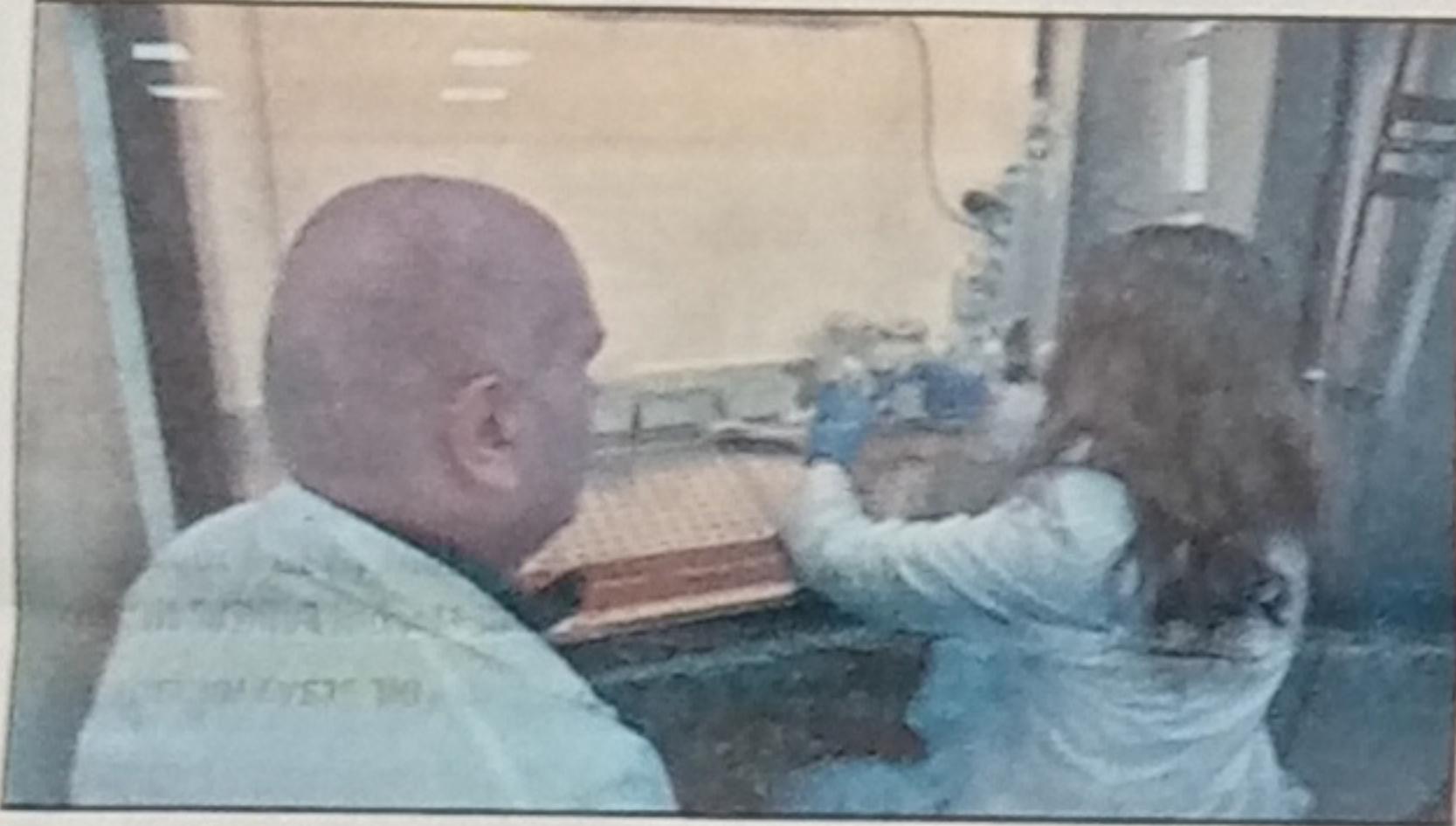

KENEVİR ATIKLARINDAN HAYVAN YEMİ ÜRETİLECEK

Ondokuz Mayıs Üniversitesinde (OMÜ) kenevir bitkisinin hasadı sonrası kalan atıklardan yapılacak hayvan yemiyle metan gazının azaltılmasının yanı sıra et ve süt veriminin yükseltilmesi hedefleniyor. Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ünal Kılıç, "Kenevir az miktarlarda dahi kullanılsa, yemlerdeki metan üretimini azaltacak ve yemle israf olan enerji, kaybolmadan hayvanın performansına, et ve süt verimine aktarılacağı bir strateji amaçladık." dedi.

"Önemli kazanımlar sağlayabiliyoruz"

Prof. Dr. Kılıç, kenevir bitkisinin hasadı sırasında bazı kısımlarının imha edildiğini söyledi. Kenevirin bu kısımlarının geviş getiren hayvanlarda süt

veriminin artmasına ve metan gazı üretiminin azaltılmasına katkı sağladığını belirten Kılıç, "Besicilerimize bu konuda yardımcı olmak, metan üretimini azaltıcı bazı stratejilerle hayvanların beslenmesini desteklemek gerekiyordu. Bu kapsamda keneviri kullanabileceğimizi düşündük." dedi. Metan üretiminin azaltılmasının tek başına kenevirin kullanılmasıyla mümkün olmadığına dikkati çeken Kılıç, "Kenevirden katkı maddesi olarak faydalanmayı düşünüyoruz. Bu kapsamda kenevir az miktarlarda dahi kullanılsa, yemlerdeki metan üretimini azaltacak ve yemle israf olan enerjinin kaybolmadan hayvanın performansına, et ve süt verimine aktarılacağı bir strateji amaçladık. Hayvanların metan

kullandı.

Kontrol edilecek

Kenevirin hasadı sonrasında ortaya çıkan, kıtık adı verilen atıkların birçok kullanım alanı bulunduğunu belirten Kılıç, "Yem olarak kullanıldığında yüksek protein değeri bulunduğunu, besleme değerinin samandan daha yüksek olduğunu yaptığımız ön çalışmalarda belirlemiştik. Bunu tek başına kullanmak zor olacağından belirli miktar kullanıldığında samandan daha yüksek performans alınabileceğini düşündük." diye konuştu. Ziraat Fakültesi Tanımsal Biyoteknoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Levent Mercan ise kenevir atıklarından üretilen yemlerle beslenen hayvanların işkembesinden alınacak sıvıdaki mikroor-

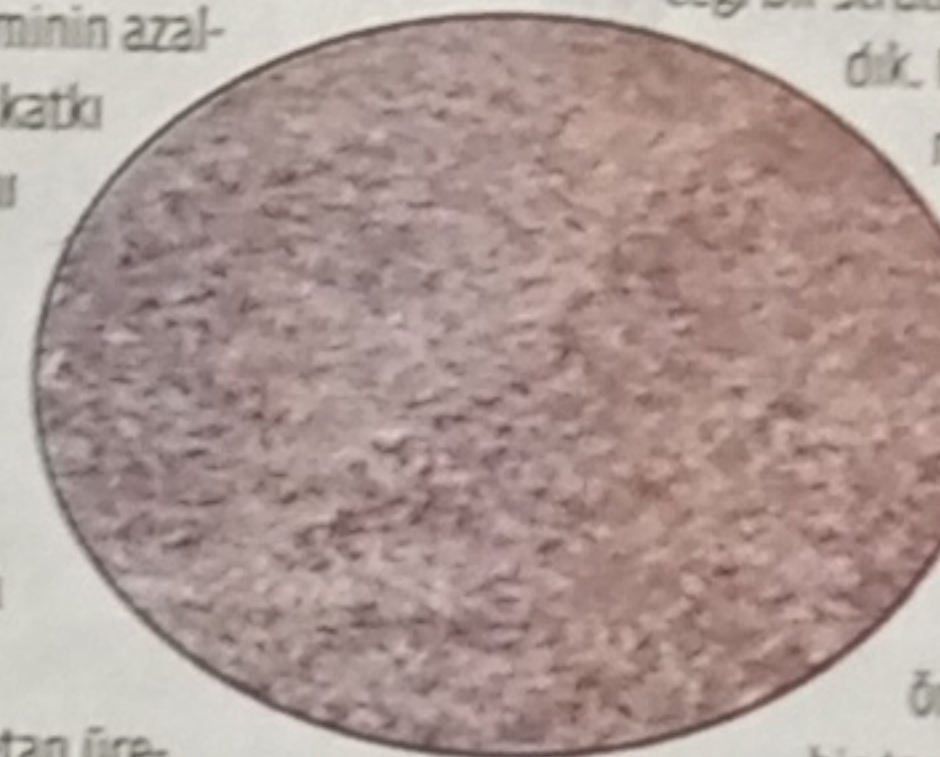

ganizma çeşitliliğinin ve buna bağlı metan üretiminin azalması için kontrol edileceklerini anlattı.

"Pek çok canlıdan oluşuyor"

Yaptıkları çalışmanın Türkiye'de öncülük yapacağını vurgulayan Mercan, "Hayvanlardan alınan rumen (işkembe) sıvısı örneklerinin içerdiği mikroorganizmalar üzerine, yeme kenevir ilavesinin nasıl etki edeceğini moleküler düzeyde analiz edeceğiz. İşkembenin iç ortamı, tanımlanmış ve

tanımlanmamış pek çok canlıdan oluşuyor. Çalışmamızda hedefimiz daha önce tanımlanmamış olduğunu varsaydığımız birtakım mikroorganizmaların bulunup bulunmadığını moleküler düzeyde tespit etmek." diye konuştu. Projelerinde, hayvanların kenevir içeren yemlerle beslendikten sonra durumlarındaki değişikliği de belirlemeyi hedeflediklerini aktaran Mercan, mevcut işkembe içeriğindeki mikroorganizmalar ile diğer biyomoleküllerin değişim eğilimlerini de belirlemeyi hedeflediklerini kaydetti.

yemin daha etkin şekilde kullanılmasıyla önemli kazanımlar sağlayabiliyoruz." ifadelerini

OMÜ Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ünal Kılıç yürütücülüğünde hazırlanan "Kenevir Atıklarından Yapılan Silaj ve Toplam Karma Rasyon Silajlarının Yem Değerinin On Vitro ve İn Vivo Yöntemlerle Belirlenmesi Enterik Metan Üretimi Üzerine Etkilerinin Shotgun Metagenom Yaklaşımı ile Değerlendirilmesi Projesi", TÜBİTAK 1001 Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projeleri Destekleme

Programı kapsamında kabul edildi. Çalışmaların 36 ayda tamamlanması planlanan projede OMÜ öğretim üyeleri Prof. Dr. Mehmet Akif Çam, Prof. Dr. İsmail Kaya, Prof. Dr. İsmet Boz, Doç. Dr. Levent Mercan ve OMÜ Kenevir Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Selim Aytaç'ın yanı sıra Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Boğa danışman olarak görev alıyor. Projeye, lisans ve lisansüstü düzeyde 4 öğrenci katılıyor.

Programı kapsamında kabul edildi. Çalışmaların 36 ayda tamamlanması planlanan projede OMÜ öğretim üyeleri Prof. Dr. Mehmet Akif Çam, Prof. Dr. İsmail Kaya, Prof. Dr. İsmet Boz, Doç. Dr. Levent Mercan ve OMÜ Kenevir Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Selim Aytaç'ın yanı sıra Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Boğa danışman olarak görev alıyor. Projeye, lisans ve lisansüstü düzeyde 4 öğrenci katılıyor.